

Број: 1284

Датум: 13.05.2016. године

АНАЛИЗА РАДА И КОРИШЋЕЊА ПРИМАРНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ПОДУНАВСКОГ ОКРУГА ЗА 2015. ГОДИНУ

ОРГАНИЗАЦИЈА И РАД ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ НА НИВОУ ПРИМАРНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ПОДУНАВСКОГ ОКРУГА

1.1. Организациона структура

На територији Подунавског округа здравствена заштита становништва се обезбеђује на примарном нивоу организације здравствене службе, односно у домовима здравља, као и на секундарном нивоу, у општим болницама. Примарни ниво, односно први професионални ниво здравствене заштите подразумева заштиту првог контакта, место где се пружа медицинска заштита (дијагноза, лечење и рехабилитација), као и низ активности које се односе на унапређење и очувања здравља и спречавања обољења.

На територији Подунавског округа примарни ниво заштите у 2015. години обезбеђивали су самостални домови здравља: Велика Плана, Смедерево и Смедеревска Паланка.

1.2. Показатељи функционисања примарне здравствене заштите на територији Подунавског округа

Основни показатељи функционисања примарне здравствене заштите су: покривеност и обезбеђеност популације здравственом заштитом, коришћење примарне здравствене заштите, оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити као и показатељи садржаја рада, квалитета и ефикасности.

1.2.1. Покривеност и обезбеђеност популације

Просечна удаљеност институција примарне здравствене заштите од корисника на територији Подунавског округа креће се око 10 км, док проценат популације за коју је обезбеђена ПЗЗ одговара укупном броју становника за територију округа (према Процени броја становника РЗС Србије на дан 30.06.2014. године, 194701 становник).

Од укупног броја радника запослених на неодређено време којих је 910 на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу, на дан 31.12.2015. године, њих 77,69% су здравствени радници и сарадници, а 22,31% су административни и технички радници, што није у складу са новим Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама, где је дефинисан удео немедицинских радника у примарној здравственој заштити до 15,0% (табела 1).

Табела 1. Радници на неодређено време на примарном нивоу организације здравствене службе у Подунавском округу на дан 31.12.2015. године

Дом здравља	ВИСОКА СТРУЧНА СПРЕМА							Виша стручна спрема	Средња стручна спрема	Стом. сестра/техничар	Немед. радници	УКУПНО
	ЛЕКАРИ			Стомато.	Фарм./Биохем.	Здрав. сарад.	УКУПНО					
	Свега	Опште медицине	Спец.									
Велика Плана	45	15	30	8	0	1	54	8	78	14	47	201
Смедерево	98	47	51	27	0	8	133	23	149	36	100	441
Смед. Паланка	58	15	43	13	1	3	75	19	97	21	56	268
Свега	201	77	124	48	1	12	262	50	324	71	203	910

Од укупног броја здравствених радника и сарадника (707) који су запослени на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу, њих 37,1% су са високом стручном спремом, а 62,9% са вишом и средњом стручном спремом (табела 1).

1.2.2. Коришћење примарне здравствене заштите

Коришћење примарне здравствене заштите на територији Подунавског округа посматрано је кроз: број прегледа/посета на једног становника/корисника, стопу коришћења и процента од укупне популације која има бар једну посету ПЗЗ годишње.

Посматрајући рад и посете по службама у 2015. години, свих домова здравља Подунавског округа, анализа је показала да:

У оквиру *службе за здравствену заштиту предшколске деце* на нивоу Подунавског округа, (у 2015. години 11709 предшколске деце), код лекара ван саветовалишта остварено је у просеку 7,6 посета на једно предшколско дете, а у саветовалишту је било 0,7 посета по једном детету док је код осталих медицинских радника било у просеку 4,0 посета по једном детету.

У *служби за здравствену заштиту школске деце* на нивоу Подунавског округа (у 2015. години 22751 школско дете), било је у просеку 4,5 посета код лекара по једном школском детету и 1,9 посета код осталих медицинских радника.

У *служби за здравствену заштиту жена* на нивоу Подунавског округа (у 2015. години 83856 жена 15 и више година) било је у просеку 0,34 посете код лекара ван саветовалишта и просечно 9,6 посета лекару у саветовалишту за труднице, док је просечан број посета осталим медицинским радницима био 0,36 посета на једну жену.

У *служби здравствене заштите одраслих* на нивоу Подунавског округа, (у 2015. години 133896 одраслих), реализовано је код лекара у просеку 5,3 посета по једном одраслом кориснику, а код осталих медицинских радника 2,8 посета по једном кориснику.

У *служби здравствене заштите радника* на нивоу Подунавског округа (у 2015. години 26345 радника) остварено је код лекара у просеку 2,9 посета по

једном запосленом/кориснику и код осталих медицинских радника 2,4 посете по једном запосленом/кориснику.

У служби стоматолошке здравствене заштите на нивоу Подунавског округа (у току 2015. године 194701 становник), било је у просеку 0,65 посета стоматологу по једном становнику/кориснику, реализовано 0,16 пломбирања зуба по једном становнику и извађено је 0,08 зуба на једног корисника, док је протетских радова урађено 7,13 на 1000 одраслих становника.

Табела 2. Посете по службама остварене у оквиру домова здравља Подунавског округа 2015. године

Дом здравља	ПОСЕТЕ											УКУПНО
	зз предшколске деце		зз школске деце		зз жена		зз одраслих		зз радника		Стоматол. зз	
	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	Стоматол. ординација	
Велика Плана	20527	9617	24763	7643	15743	613	125867	97234	25995	18183	24959	371144
Смедерско	52703	25018	63917	23889	21429	27585	428748	153679	58916	45593	70734	972211
Смедеревска Паланка	24992	12742	32179	11768	11402	1748	173592	119860	1186		31078	420547
СВЕГА	98222	47377	120859	43300	48574	29946	728207	370773	86097	63776	126771	1763902

Стопа коришћења примарне здравствене заштите, посматрана је као збир свих посета службама примарне здравствене заштите (посете лекару, саветовалишту, осталим медицинским радницима и стоматолошкој служби) (табела 2.), у односу на укупан број становника. На основу такве анализе показало се да је на територији Подунавског округа сваки становник у 2015. години имао 9,1 посету службама примарне здравствене заштите на годишњем нивоу.

Процент од укупне популације која има бар једну посету примарној здравственој заштити посматран је као однос између укупног броја свих првих посета (збир куративних и превентивних прегледа) и броја становника. На основу таквог израчунавања показало се да у Подунавском округу у 2015. години посматрани показатељ износи $(553621/194701 * 100) 284,3\%$.

1.2.3. Оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити

Оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити на територији Подунавског округа анализиран је кроз укупан број посета по једном лекару, као и броја становника по једном лекару у примарној здравственој заштити.

Оптерећеност медицинских радника свих домова здравља Подунавског округа по службама у 2015. години приказана је у табели 3.

Табела 3. Оптерећеност медицинских радника примарне здравствене заштите по службама на територији Подунавског округа у 2015. години

Редни број	СЛУЖБА	Посматрани период	Просечан број посета код лекара*	% од дефинисаних мера извршења	Просечан број посета код осталих мед. радника
1.	Здрав. заштита предшколске деце	годишње	3928,9	62,36 (6300)	1692,0
		дневно	18,7		8,1
		у једном сату	2,7		1,2
2.	Здрав. заштита школске деце	годишње	6043,0	95,92 (6300)	1353,1
		дневно	28,8		6,4
		у једном сату	4,1		0,9
3.	Здрав. заштита жена	годишње	2857,3	45,35 (6300)	1197,8
		дневно	13,6		5,7
		у једном сату	1,9		0,8
4.	Здрав. заштита одраслих	годишње	10403,0	141,5 (7350)	3867,5
		дневно	49,5		18,4
		у једном сату	7,1		2,6
5.	Здрав. заштита радника	годишње	7827,0	106,49 (7350)	3751,5
		дневно	37,3		17,9
		у једном сату	5,3		2,6
6.	Стоматолошка здравствена заштита	годишње	2641,1	107,36 (2460)	
		дневно	12,6		
		у једном сату	1,8		

* Просечан број посета код лекара односи се на посете код лекара укупно, односно збир куративних и превентивних прегледа.

Према приказаним подацима може се рећи да је оптерећеност здравствених радника на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу, пре свега лекара била највећа, као и претходне године, у служби здравствене заштите одраслих са 10403 прегледа годишње, односно 49,5 прегледа дневно или 7,1 прегледа у једном сату. Највећа оптерећеност осталих медицинских радника посматраног округа била је такође у служби здравствене заштите одраслих са 3867,5 посета годишње, односно 18,4 посета дневно или 2,6 посета у једном сату.

Према Правилнику о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе („Службени гласник РС” број 43/2006, 112/2009, 50/2010, 79/2011, 10/2012, 119/2012 и 22/2013), којим су дефинисане мере извршења у примарној здравственој делатности, подаци из Табеле 3. показују да су извршења лекара примарне здравствене заштите на територији Подунавског округа на годишњем нивоу, у појединим службама нешто нижа, а у појединим службама нешто виша од дефинисаних норми (табела 3.).

Број становника по једном лекару у примарној здравственој заштити посматран је као однос укупног броја становника и броја лекара запослених на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу. На основу тако урађене анализе показало се да у Подунавском округу у просеку на једног лекара запосленог у примарној здравственој заштити долази око 969 становника ($194701/201 = 968,7$).

1.2.4. Рад службе лабораторијске дијагностике и хитне медицинске помоћи

У оквиру службе лабораторијске дијагностике домова здравља Подунавског округа који су рад поменуте службе приказали на нивоу ПЗЗ (ДЗ Велика Плана и ДЗ Смедеревска Паланка), у 2015. години, посматран је укупан број остварених услуга.

Према годишњем извештају о извршењу Плана рада за 2015. Годину службе лабораторијске дијагностике на нивоу примарне здравствене заштите Подунавског округа, укупан број остварених услуга износио је 475.670 (Опште хематолошке анализе крви 75094, Хематолошке анализе коагулације у крви, односно плазми 22293, Биохемијске анализе у крви 2425, Биохемијске анализе у серуму 279938, Биохемијске анализе у урину 95201 и Биохемијске анализе у фецесу 719), што представља успешно укупно извршење у односу на планиране вредности (113,83%).

Услуге лабораторијске дијагностике за амбулантне пацијенте ДЗ Смедерево су приказане у табели која се односи на ниво секундарне здравствене заштите, заједно са услугама за стационарне пацијенте, јер је ова служба организационо смештена на секундарном нивоу.

Остварени обим услуга по осигураном лицу (коришћење) на нивоу округа, без ДЗ Смедерево, код лабораторијских услуга износи 5,39 услуга ($475670/88231=5,39$).

У 2015. години на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу, услуге лабораторије користило је укупно 54697 осигураника, што је за 1,8% више у односу на претходну годину.

У оквиру служби хитне медицинске помоћи на територији Подунавског округа у 2015. години, реализовано је укупно 200067 услуга, од којих су 60073 прегледи лекара (на терену 13921, први прегледи деце ради лечења 3757 и први прегледи одраслих ради лечења 42395) и 139994 дијагностичко терапијских услуга.

У поређењу са претходном годином, у оквиру посматране службе, укупан број остварених лекарских прегледа је мањи за 2,9%; а дијагностичко терапијских услуга већи за 2%.

На територији Подунавског округа у 2015. години, у оквиру санитетског превоза пређено је укупно 1.211.169 километара (без медицинске пратње 835087 км и са медицинском пратњом 376082 км), што је у поређењу са претходном годином више за 0,5%.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
E- mail: zavodpo0311@mts.rs
Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

ЗАКЉУЧАК

1. Од укупног броја радника на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу (910), на дан 31.12.2015. године, било је 77,69% здравствених радника и сарадника, а 22,31% административних и техничких радника, што није у складу са Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама, којим је дефинисан удео немедицинских радника у примарној здравственој заштити до 15,0%.

2. У Подунавском округу на једног лекара примарне здравствене заштите долази око 969 становника.

3. У току 2015. године, у просеку, сваки становник Подунавског округа имао је око 9,1 посету службама примарне здравствене заштите. Процент лица, од укупне популације, који су имали бар једну посету примарној здравственој заштити у 2015. години за Подунавски округ износи 284,3%.

4. Највећа оптерећеност здравствених радника на нивоу примарне здравствене заштите у 2015. години за Подунавски округ, како лекара тако и осталих медицинских радника била је у служби здравствене заштите одраслих.

5. На основу броја извршених лабораторијских анализа, остварени обим услуга по осигураном лицу (коришћење) за ниво Подунавског округа, без ДЗ Смедерево, у 2015. години, износи 5,39 лабораторијских услуга.

6. На основу броја првих прегледа остварених у служби хитне медицинске помоћи на нивоу Подунавског округа у 2015. години ($60073/194701 \cdot 1000 = 308,5$), може се рећи да је услуге хитне медицинске помоћи користило око 309 лица на 1000 становника.

Аналізу сачинила:
др Весна Живановић
специјалиста социјалне
медицине

Центар за промоцију здравља,
анализу, планирање,
организацију
здравствене
заштите, информатику
и биостатистику у здравству

Помоћник директора
Прим. др Сузана Петровић

Завод за јавно здравље
Пожаревац
В. Д. Директор
др Ана Јовановић